

Läsanvisningar till Riddarhusets stamtavlor

Var och hur tar man del av stamtavlorna?

Stamtavlan för en ätt hittas genom sökning här i databasen Minerva på ättenamnet i fråga. Man får då upp en informationspost (ruta) med benämning exempelvis ”Frankelin – Adlig – Nr. 48”. Klickar man på den får man upp en sida där man under rubriken ”Stamtavla” hittar bildfiler att bläddra mellan direkt på skärmen. Med ett klick på en sådan sidbild får man upp den i större storlek på skärmen.

Bildfilerna har en vattenstämpel i form av ett copyrightmärke. Anledningen till att det märket finns är att texten inte ska kunna automatiskt texttolkas och tankas ned av någon utomstående aktör som skulle kunna tänkas vilja tillvälla sig textmassan i dess helhet i kommersiellt syfte utan Riddarhusets godkännande. Av samma anledning finns en begränsning vad gäller hur många pdf-filer (se nedan) som man per dag kan ladda hem (tre stycken).

Man kan också läsa stamtavlan i form av pdf-fil genom att klicka på knappen LADDA NER SOM PDF (knappen hittar du under ovannämnda rubrik ”Stamtavla”). Pdf-filen kommer per länk som skickas till din e-postadress. Då är vattenstämpeln inte med. Pdf-filen kan användas för egen utskrift. Pdf-filen är också användbar för fritextsökning.

Vilka personer är med?

Stamtavlorna omfattar ättemedlemmar och deras makar/makor, frånsett nu levande personer som i stället redovisas i Adelskalendern. Även en del nyligen avlidna individer återfinns tills vidare enbart i Adelskalendern. Först när alla i en syskonskara med ingifta har gått bort webbpubliceras information om dem.

Vad gäller historiska led är även syskon till den adlades far, farfar och så vidare bakåt i tiden med. Sådana, där kända, har alltid varit införda i stamtavlorna, men medtogs inte i Elgenstiernas utgivning i tryck av stamtavlorna 1925–1936.

Vad betyder ”Fam 3:1 (f d Tab 4)”?

Över varje familjetabell står en mellanrubrik i stil med ”Fam 3:1 (f d TAB 4)”. Med Familj 3:1 förstås att det är släktens tredje generation, räknat från och med den adlade, och den första familjen i det generationsledet. Inom parentes anges vilket tabellnummer familjen har i Elgenstiernas tryckta utgivning av stamtavlorna.

Systemet med familjenumrering på ovannämnda sätt är nytt i och med webbpubliceringen 2026. Det är infört på grund av behovet att kontinuerligt kunna tillföra nytillkomna familjer.

Källor till stamtavlornas uppgifter

Vid varje faktaenhet som är ändrad, nytillförd eller kontrollerad är en källhänvisning utsatt. Källorna i fråga är förtecknade sist i varje stamtavla.

En stor del av textmaterialet saknar dock alltså källhänvisningar. Det beror på att källredovisning inte ansågs nödvändig när stamtavlorna lades upp under tiden närmast efter 1818 (2:a editionen, jämför ovan). Det är först under 1800-talets gång som förståelsen för vikten av källredovisning – och källkritik i största allmänhet – gradvis ökade.

Tillägg som påförts av Elgenstierna har dock källhänvisningar i hans tryckta utgivning av stamtavlorna. De hänvisningarna har inte prioriterats att medtas i webbpubliceringen, så hans tryckta utgåva är en poäng att kontrollera om man har anledning att misstänka att en viss faktaenhet kan ha tillförts av Elgenstierna.

Ett annat tips till den som vill veta vad källa är till äldre uppgifter som saknar källhänvisning är att undersöka de genealogier som sammanställdes av N W Marcks von Würtemberg (eller Marks von Würtemberg som han själv skrev sitt ättenamn). Dessa utgjorde underlag till stamtavlornas 2:a edition (jämför ovan) och har en för sin tid (1800-talets början) noggrann källhänvisning. Överst till vänster på varje genealogis första blad är nämligen angivet vilka källor som han har använt. I många fall kan man med ledning av den listan ringa in varifrån olika uppgifter i en stamtavla har kommit. Hans genealogier är digitaliserade av Arkiv Digital.

För folkbokföringshändelser inom Sverige i modern tid är ingen särskild källhänvisning utsatt i de fall uppgiften kommer direkt från folkbokföringen.

I modern tid är källhänvisning till Adelskalendern och årtal ofta utsatt. Det gäller som regel yrken och avser då att uppgiften inkommit genom personens eget insända korrektur till Adelskalendern.

Hur källhänvisa till stamtavlor?

Källhänvisning kan formuleras på valfritt sätt eller efter olika vedertagna referenssystem. Det som man bör få med är att källan är Riddarhusets stamtavla (för adliga ätten X, nr Y, om det behöver förtydligas), vid behov med familjetabellnummer (exempelvis "Fam 3:1") och/eller sidnummer, samt att stamtavlan i fråga är tillgänglig via databasen Minerva på Riddarhusets hemsida (<https://minerva.riddarhuset.se> om en klickbar länk ska åstadkommas).

Om man vill kan man också ange hämtningstidpunkt, men för texter som har en fixerad tillkomsttidpunkt (genom tryckning, exempelvis) är det inte nödvändigt. Detta eftersom det genom en versionshistorik kommer att framgå vilken stamtavleversion som varit den tillgängliga vid ett givet tidfälle.

Historisk bakgrund

Riddarhusets befattning med genealogi tog sin början 1762, då en kunglig förordning ålade adeln att sända in släktuppgifter. Syftet var att få ett underlag för att kunna hålla reda på vem som var varje ätts huvudman, d.v.s. den som representerade ätten under riksdagarna på ståndsriksdagens tid (fram till 1866).

Vem som är huvudman är oförändrat av betydelse för Riddarhuset, nu för tiden inför adelsmötena som hålls vart tredje år. Framför allt är genealogier viktiga för Riddarhuset för att klargöra vilka som är ätternas nu levande medlemmar, d.v.s. exempelvis behövs att söka stipendier och understöd från Riddarhusets fonder. Därtill kommer att den personhistoriska dokumentation som genealogierna bidrar till är av allmänt historiskt intresse.

Samtavlorna genomgick efter ett beslut på Adelsmötet 2013 en omfattande revidering fram till 2026. Under denna har rön från böcker, tidskrifter och nätforum påförts. Riddarhusarkivets biograficasamling har genomgått. Den innehåller rättelser och tillägg inskickade sedan 1900-talets början och en del äldre material, exempelvis meritförteckningar. Arkivkontroller har gjorts bland annat i de fall inbördes motstridiga uppgifter har påträffats. Finlands Riddarhus har bistått med de texter som har tryckts i Johanna Aminoff-Winberg, *Ättartavlor för de på Finlands Riddarhus inskrivna ätterna* (2017–2022).

Stamtavlornas olika editioner

De stamtavlor som efter 1762 (ovannämnda förordning) sammanställdes har gradvis tillökats och förbättrats i flera editioner eller utvecklingssteg:

1. 1770 års genealogier (Schönfelts genealogier).
2. De genealogier som lades upp efter beslut i riddarhusdirektionen 1818. De har kontinuerligt tillökats allt sedan dess. Det är dessa som i genealogisk litteratur under 1800- och 1900-talen avses med begreppet Riddarhusets stamtavlor eller ättartavlor (de två orden är synonymer).
3. Stålpärmarna, innehållande maskinskrivna tillägg på kartongblad vad gäller tillkommande händelser från och med 1940-talet till slutet av 1990-talet, då textmassan digitaliserades.
4. Utgåva på cd-rom i olika versioner 2000–2002.
5. Webbpublicering 2026. Från och med nu nås stamtavlorna på Riddarhusets hemsida. Varje enskild ätts stamtavla kommer att uppdateras framöver när tillägg och rättelser motiverar det. Hittar du detaljer att tillägga eller rätta är vi på Riddarhuset därför tacksamma för att få veta det! Använd meddelandeformuläret som du får fram genom att trycka på knappen TILLÄGG / RÄTTELSE som du hittar på ovannämnda sida "Stamtavla" genom att skrolla ned litet.

Ett slutord på vägen

Riddarhuset hoppas att du får god nytta av informationen i stamtavlorna! De är Sveriges äldsta oavbrutet tillökade släktdokumentationsprojekt – nu med över ett kvarts årtusende på nacken. Som sådant är det en betydelsefull del i berättelsen om Sverige.

Texten är senast översedd 2026-09-25.